Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2026)0183

Iespējas un problēmas, kas izriet no visaptverošas mākslīgā intelekta stratēģijas ES tirdzniecībai

Eiropas Parlamenta 2026. gada 20. maija rezolūcija par iespējām un problēmām, kas izriet no visaptverošas mākslīgā intelekta stratēģijas ES tirdzniecībai (2025/2112(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 13. jūnija Regulu (ES) 2024/1689, ar ko nosaka saskaņotas normas mākslīgā intelekta jomā un groza Regulas (EK) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 un (ES) 2019/2144 un Direktīvas 2014/90/ES, (ES) 2016/797 un (ES) 2020/1828 (Mākslīgā intelekta akts)[1],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulu (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula)[2],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 13. septembra Regulu (ES) 2023/1781, ar ko izveido pasākumu sistēmu Eiropas pusvadītāju ekosistēmas stiprināšanai un groza Regulu (ES) 2021/694 (Mikroshēmu akts)[3],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 11. aprīļa Regulu (ES) 2024/1252, ar ko izveido satvaru, kā nodrošināt drošu un ilgtspējīgu apgādi ar kritiski svarīgām izejvielām, un groza

---

1 OV L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.
2 OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj.
3 OV L 229, 18.9.2023., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1781/oj.

Regulas (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1724 un (ES) 2019/1020 (Kritiski svarīgu izejvielu akts (*CRMA*))[4],

– ņemot vērā 2026. gada 4. februārī Vašingtonā notikušās Ministru sanāksmes par kritiski svarīgiem izrakteņiem rezultātus un pašreizējo ES un ASV sadarbību ar mērķi dažādot un stiprināt drošas un ilgtspējīgas kritisko izejvielu piegādes ķēdes, kas ir būtiskas ES konkurētspējai, progresīvajām tehnoloģijām un noturībai globālajos tirgos,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 19. marta Regulu (ES) 2019/452, ar ko izveido regulējumu ārvalstu tiešo ieguldījumu Savienībā izvērtēšanai[5],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 22. novembra Regulu (ES) 2023/2675 par Savienības un tās dalībvalstu aizsardzību pret trešo valstu īstenotu ekonomisko piespiešanu[6],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 20. maija Regulu (ES) 2021/821, ar ko izveido Savienības režīmu divējāda lietojuma preču eksporta, starpniecības, tehniskās palīdzības, tranzīta un pārvadājumu kontrolei[7] (Divējāda lietojuma preču regula),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 19. novembra paziņojumu „Datu savienības stratēģija. Datu pieejamība MI vajadzībām” (COM(2025)0835),

– ņemot vērā Komisijas 2024. gada 24. janvāra paziņojumu “Eiropas ekonomiskās drošības veicināšana: pārskats par piecām jaunām iniciatīvām” (COM(2024)0022),

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2025. gada 3. decembra kopīgo paziņojumu “ES ekonomiskās drošības stiprināšana” (JOIN(2025)0977),

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2025. gada 5. jūnija kopīgo paziņojumu “Starptautiska Eiropas Savienības digitālā stratēģija” (JOIN(2025)0140),

---

4 OV L, 2024/1252, 3.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj.

5 OV L 79 I, 21.3.2019., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj.

6 OV L, 2023/2675, 7.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2675/oj.

7 OV L 206, 11.6.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj.

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 9. aprīļa paziņojumu “MI kontinenta rīcības plāns” (COM(2025)0165),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 8. oktobra paziņojumu “MI pielietošanas stratēģija” (COM(2025)0723),

– ņemot vērā Mario Dragi 2024. gada 9. septembra ziņojumu “*The future of European competitiveness*” (Eiropas konkurētspējas nākotne) (Dragi ziņojums),

– ņemot vērā Enriko Letas 2024. gada 10. aprīļa ziņojumu “*Much more than a market*” (Daudz vairāk nekā tirgus) (Letas ziņojums),

– ņemot vērā 2025. gada 9. jūlija rezolūciju par ražojumu drošumu un atbilstību normatīvajām prasībām e-komercijas kontekstā un saistībā ar importu no ārpuskopienas valstīm[8],

– ņemot vērā 2025. gada 13. novembra rezolūciju par projektu Padomes lēmumam par to, lai noslēgtu Nolīgumu par digitālo tirdzniecību starp Eiropas Savienību un Singapūras Republiku[9],

– ņemot vērā Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) būtisko lomu uz noteikumiem balstītas daudzpusējas tirdzniecības sistēmas uzturēšanā un tās nozīmi jauno tehnoloģiju, tostarp mākslīgā intelekta, ieviešanā starptautiskajā tirdzniecībā,

– ņemot vērā PTO noteikumus, jo īpaši nediskriminācijas un pārredzamības principus attiecībā uz eksporta ierobežojumiem,

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Starptautiskās tirdzniecības komitejas ziņojumu (A10-0122/2026),

A. tā kā mākslīgais intelekts (MI) ir vispārējas nozīmes tehnoloģija, kas pārveido ES tirdzniecību ar precēm, pakalpojumiem un datu plūsmām; tā kā MI var samazināt informācijas un atbilstības nodrošināšanas izmaksas, pārveidot piegādes ķēžu pārvaldību un paplašināt digitāli sniegtus pakalpojumus; tā kā MI un tehnoloģiju īpašumtiesību varas dinamika rada būtiskas problēmas un pārveidojošas iespējas ES tirdzniecības konkurētspējai; tā kā ES tirdzniecības politika ir izšķiroša tādas visaptverošas ārējās MI stratēģijas nodrošināšanai, kurā atvērtība, pārredzamība un drošība apvienota ar noturību un pamattiesību ievērošanu un kura atbalsta paredzamas pārrobežu darbības; tā kā MI sniedz ievērojamas iespējas uzlabot muitas kontroles un tirgus uzraudzības efektivitāti

---

8 OV C, C/2026/1436, 31.3.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1436/oj.

9 OV C, C/2026/1674, 22.4.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1674/oj.

un drošību Eiropas Savienībā, kā arī novērš krāpšanu, viltošanu un negodīgu tirdzniecības praksi;

B. tā kā MI straujā izplatība un ieviešana veicina strukturālas pārmaiņas starptautiskajā pakalpojumu tirdzniecībā, kas saistītas ar tās organizāciju, ģeogrāfisko izplatību un pārvaldību un ietekmē konkurētspēju, nodarbinātību un attīstību; tā kā MI atvērtā pirmkoda risinājumi rada ievērojamas priekšrocības, tostarp samazina izmaksas un uzlabo datu privātumu, jo tiek ieviesti uz vietas, tā veicinot veselīgu konkurenci MI jomā, un mazina atkarību no trešo valstu nodrošinātājiem; tā kā minētās pārmaiņas mijiedarbojas ar pastāvošajām nepilnībām ražošanas jaudas, infrastruktūras un prasmju ziņā ES un ārpus tās; tā kā atvērta, noturīga un iekļaujoša ilgtspējīgas tirdzniecības modeļa saglabāšanas nolūkā ir vajadzīga saskaņota un visaptveroša stratēģija, kā pārvaldīt MI virzītas pārmaiņas; tā kā ES ārējās ekonomiskajās attiecībās, tostarp ar partneriem globālajos dienvidos, būtu jāvirza iekļaujoša MI ieviešana un kopīgu vērtību radīšana, veicinot arī uz cilvēku vērstu modeli, kura pamatā ir princips “ētika pēc noklusējuma”, proti, cilvēka cieņas ievērošana;

C. tā kā MI izstrādē, apmācībā un ieviešanā izšķiroša nozīme ir pārrobežu datu plūsmām un piekļuvei datiem, taču tie būtu rūpīgi jāpārbauda, lai nodrošinātu, ka tiem, jo īpaši sensitīviem personas datiem, piemēram, veselības datiem, tiek nemainīgi garantēts augsts datu aizsardzības līmenis; tā kā digitālās tirdzniecības noteikumi arvien vairāk ietekmē MI konkurētspēju, kas izceļ vajadzību turpmākajos tirdzniecības nolīgumos iekļaut noteikumus par regulatīvo sadarbību un esošo nolīgumu modernizāciju; tā kā ES uz cilvēku vērstais satvars, kura pamatā ir Vispārīgā datu aizsardzības regula (VDAR) un Mākslīgā intelekta akts, nodrošina ticamu modeli uzticamam MI, kas, ja to veicinātu starptautiskā mērogā, varētu nodrošināt konkurences priekšrocības tirgos, ievērojot pārredzamības un uz tiesībām balstītas pārvaldības prasības; tā kā PTO varētu būt piemērots forums daudzpusējām diskusijām par MI un tirdzniecību, lai novērstu konkurences izkropļojumus, tirdzniecības šķēršļus un regulējuma sadrumstalotības riskus un panāktu paredzamu, taisnīgu un tiesībām atbilstošu digitālo tirdzniecību;

D. tā kā MI izmantošana dažādās nozarēs, reģionos un dažāda lieluma uzņēmumos joprojām ir nevienmērīga un priekšrocības rodas dalībniekiem, kuru kontrolē ir dati, datošanas jauda un prasmes, bet tas var vēl vairāk salīdzinoši pasliktināt to mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) un uzņēmumu produktivitāti un eksportu, kas MI ievieš vēlāk; tā kā MI iespējota tirdzniecības konkurētspēja ir atkarīga no piekļuves datiem, skaitļošanas jaudai, enerģijai, savienojamībai, kapitālam un prasmēm un daudzus no šiem faktoriem ietekmē tirdzniecības un investīciju attiecības; tā kā 2024. gada pirmajā pusē ES piesaistīja tikai 6 % no globālajām investīcijām MI

jaunuzņēmumos, radot strukturālu atkarību, kas ietekmē tirdzniecības attiecības un Eiropas stratēģisko autonomiju; tā kā taisnīga piekļuve MI infrastruktūrai ir būtiska tam, lai MVU varētu saglabāt savu konkurētspēju, jo tie saskaras ar ievērojamiem šķēršļiem salīdzinājumā ar lielajām korporācijām, tostarp augstām datošanas resursu izmaksām, ierobežotu piekļuvi datiem un tehniski apdāvinātu speciālistu trūkumu;

E. tā kā MI joprojām ir tehnoloģija, kas strauji attīstās; tā kā priekšlaicīga vai pārmērīga regulatīvā iejaukšanās var apdraudēt inovāciju, investīcijas un konkurētspēju; tā kā ir būtiski izvēlēties samērīgu, uz risku balstītu un inovācijai labvēlīgu pieeju;

F. tā kā MI piegādes ķēde ļoti koncentrēti atrodas nedaudzās valstīs un reģionos, un tas rada atkarību, kas saistīta ar piekļuvi kritiskajai datošanas jaudai, izejmateriāliem un pusvadītājiem; tā kā ārvalstu īpašumā esoša kritiskā MI infrastruktūra palielina ārvalstu īstenotas manipulācijas ar informāciju un iejaukšanās risku; tā kā algoritmu ļaunprātīga izmantošana var apdraudēt demokrātiju un palielināt pašreizējo ģeopolitisko spriedzi tirdzniecības jomā; tā kā pieaugošā globālā konkurence tehnoloģiju jomā, ko raksturo atšķirīgi MI pārvaldības modeļi, tarifu eskalācija un kritiski svarīgu tehnoloģiju eksporta kontrole, palielina risku, ka piekļuve galvenajiem MI resursiem tiks izmantota kā ģeopolitisks sviras efekts; tā kā daži ārējās iejaukšanās veidi var vājināt ES augstos pārredzamības, pārskatatbildības un pamattiesību aizsardzības standartus un tādējādi apdraudēt Savienības spēju aizstāvēt savas vērtības, nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem un aizsargāt iedzīvotājus no neregulēta MI un digitālo tehnoloģiju riskiem; tā kā ES būtu jāturpina aizstāvēt šos standartus; tā kā ES būtu jāstiprina stratēģiskā autonomija, dažādojot piegādes ķēdes un padziļinot sadarbību ar uzticamiem partneriem, kuriem ir kopīgas demokrātiskās vērtības un apņemšanās īstenot atvērtu un uz noteikumiem balstītu tirdzniecību;

G. tā kā MI izstrāde un ieviešana ir atkarīga no piekļuves globālajiem tirgiem un tehnoloģijām, ko ietekmē tirdzniecības politikas satvari; tā kā PTO atbalsta MI izstrādi un ieviešanu, nodrošinot atvērtāku, pārredzamāku un paredzamāku tirdzniecību ar MI iespējotām precēm un pakalpojumiem; tā kā spēkā esošie PTO nolīgumi jau sniedz būtisku ieguldījumu MI izstrādē un ieviešanā, tostarp Nolīgums par tirdzniecību ar informācijas tehnoloģiju produktiem, kas samazina MI aparatūras izvēršanas izmaksas, Nolīgums par tehniskajiem šķēršļiem tirdzniecībā (*TBT*), kas veicina regulatīvo pārredzamību un starptautiskos standartus, Vispārējā vienošanās par pakalpojumu tirdzniecību, kas atvieglo ar MI saistītu pakalpojumu tirdzniecību, un Līgums par intelektuālā īpašuma tiesību komercaspektiem, ar kuru atbalsta MI izstrādi un izplatīšanu;

H. tā kā MI divējāda lietojuma raksturs un pieaugošā militarizācija, tostarp tā ieviešana mūsdienu konfliktos, piemēram, Krievijas agresijas karā pret Ukrainu, paātrina pāreju no sadarbības, kas vērsta uz drošību, uz MI izvēršanu ģeoekonomiskas un drošības konkurences jomā tā kā MI īstenota pārvaldība, eksporta kontrole un standarti arvien vairāk tiek izmantoti kā stratēģiskās ietekmes un varas prognozēšanas instrumenti;

I. tā kā MI var izmantot ieroču sistēmās un masveida novērošanas rīkos; tā kā šāda prakse radīs dziļas bažas par ētikas un cilvēktiesību jautājumiem; tā kā Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretārs ir aicinājis visā pasaulē aizliegt letālu autonomo ieroču sistēmas – mašīnas, kas spēj nogalināt cilvēkus bez cilvēka uzraudzības,

MI izmantošana tirdzniecības atvieglošanai un regulatīvajai izpildei

1. atzīst, ka MI var paātrināt ES, jo īpaši MVU, eksportu un importu, samazinot šķēršļus ienākšanai tirgū un atbilstības nodrošināšanas izmaksas un ļaujot uzņēmumiem sasniegt tirgus, kas iepriekš nebija tiem pieejami, ja vien MVU būs taisnīga piekļuve MI infrastruktūrai; aicina Komisiju integrēt portālā *Access2Markets* un vienotajā kontaktpunktā uzticamus MI konsultāciju pakalpojumus, kas palīdz orientēties tarifos, izcelsmes noteikumos un regulatīvajās prasībās; aicina Komisiju par prioritāti piešķirt MVU draudzīgiem MI rīkiem un nodrošināt, ka digitālās atbilstības risinājumi joprojām ir vienkārši, cenas ziņā pieejami un piekļūstami;

2. norāda, ka ar uzlabotiem plānošanas un koordinācijas pasākumiem MI var palīdzēt ES piegādes ķēdēs samazināt kavēšanos un izmaksas; aicina Komisiju padarīt bezpapīra tirdzniecību par normu un veicināt uzticamas informācijas apmaiņu starp operatoriem un iestādēm; prasa investēt MI iespējotā loģistikā, kas mazina sastrēgumus ostās un transporta koridoros, un ar viedāku maršrutu plānošanu un uzturēšanu atbalstīt zaļāku loģistiku; aicina Komisiju stimulēt atvērtā pirmkoda MI risinājumus, kas veicina konkurenci un samazina atkarību no trešo valstu nodrošinātājiem; uzsver, ka digitalizācijai un MI iespējotai loģistikai būtu jānodrošina lielāks ražīgums un efektivitāte, piegādes ķēdes pārvaldība un zemākas tirdzniecības izmaksas un administratīvais slogs;

3. norāda uz MI potenciālo lomu muitas kontroles stiprināšanā, ņemot vērā tirgus jaudas pārpalikumu un ierobežotās iespējas nodrošināt cilvēka veiktu kontroli, ņemot vērā problēmas, ko rada tirgus pārpludināšana ar precēm, jo īpaši mazmēra paciņas no Ķīnas; aicina Komisiju nodrošināt tirgus uzraudzības un muitas iestādēm vajadzīgos resursus un prasmes, arī dalībvalstīm pastiprināti sadarbojoties ES muitas datu centrā, lai nodrošinātu, ka MI izmantošana uzlabo izpildes spējas un datu apmaiņu starp iestādēm; aicina Komisiju izpētīt, kā MI varētu palīdzēt ievērot importēto preču

atbilstību ES tiesību aktiem un uzlabot importēto produktu izsekojamību reāllaikā, muitas kontroli un tirgus uzraudzību, kā āri ieviest drošus un specializētus MI rīkus, lai sistemātiski analizētu datus no mazām pakām, vai nodrošinātu produktu izsekojamību visā piegādes ķēdē nolūkā apkarot viltotas preces, krāpšanu muitas jomā, negodīgu tirdzniecības praksi un ES noteikto sankciju apiešanu; uzsver, ka šādas MI sistēmas veidotu kritisko infrastruktūru, tāpēc tām arī turpmāk vajadzētu būt neatkarīgām un suverēnām; aicina Komisiju nodrošināt, ka šie instrumenti pilnībā atbilst attiecīgajiem ES tiesību aktiem;

4. norāda, ka MI var būt noderīgs cilvēktiesību aizsardzības instruments uzņēmumiem, muitas dienestiem un tirgus uzraudzības iestādēm, lai efektīvāk īstenotu tādus ES noteikumus kā direktīva par uzņēmumu pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju[10], Atmežošanas regula[11] vai ES regula pa piespiedu darbu [12], un veicinātu to izpildi, kā arī nodrošinātu patērētāju aizsardzību, veicinot tādu ES noteikumu kā par ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*) un *CE* zīmi, kā arī Ražojumu vispārējā drošuma regulas[13], efektīvu īstenošanu un izpildi;

MI un strukturālas izmaiņas preču un pakalpojumu tirdzniecībā, tirdzniecība un ilgtspējīga attīstība

5. atzīst, ka Eiropas konkurētspēja preču tirdzniecībā arvien vairāk būs atkarīga no MI iespējotas produktivitātes un kvalitātes pieauguma stratēģiskās rūpniecības vērtības ķēdēs, kas aptver arī ražošanas, autobūves, farmācijas un enerģētikas tehnoloģijas; aicina Komisiju

---

10 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1760 (2024. gada 13. jūnijs) par uzņēmumu pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju un ar ko groza Direktīvu (ES) 2019/1937 un Regulu (ES) 2023/2859 (OV L, 2024/1760, 5.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj).

11 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1115 (2023. gada 31. maijs), ar ko paredz noteikumus par to, kā Savienības tirgū darīt pieejamas un kā eksportēt no Savienības konkrētas ar atmežošanu un meža degradāciju saistītas pirmpreces un izstrādājumus, un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 995/2010 (OV L 150, 9.6.2023., 206. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1115/oj).

12 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/3015 (2024. gada 27. novembris) par tādu produktu aizliegšanu Savienības tirgū, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu, un ar ko groza Direktīvu (ES) 2019/1937 (OV L, 2024/3015, 12.12.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3015/oj).

13 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/988 (2023. gada 10. maijs) par ražojumu vispārēju drošumu, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1025/2012 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2020/1828 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2001/95/EK un Padomes Direktīvu 87/357/EEK (OV L 135, 23.5.2023., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/988/oj).

sistemātiski atspoguļot šīs intereses tirdzniecības sarunās, nodrošinot efektīvu piekļuvi tirgum, stingrus noteikumus par beztarifu šķēršļiem un izpildāmus noteikumus, kas rada vienlīdzīgus konkurences apstākļus un novērš negodīgu konkurenci un ar tehnoloģijām saistītus izkropļojumus, vienlaikus ievērojot ES normatīvās tiesības;

6. atzīst, ka MI, nonivelējot specializēto zināšanu vērtību, pārveido digitāli sniegtu pakalpojumu tirdzniecību, tādēļ ir jāpieliek papildu pūles, lai saglabātu Eiropas vēsturiskās salīdzinošās priekšrocības augstvērtīgu profesionālo, tehnisko un uzņēmējdarbības pakalpojumu jomā; uzsver, ka, lai reaģētu uz pastiprinātu globālo konkurenci pakalpojumu tirdzniecībā, ir jāmobilizē investīcijas un jāuzlabo piekļuve finansējumam, kā paredzēts Dragi un Letas ziņojumos; mudina Komisiju mobilizēt tirdzniecības un investīciju partnerības, lai piesaistītu kapitālu un talantus un paplašinātu Eiropas uzņēmumus;

7. atzīst MI potenciālu pārveidot darba pasauli un tirgus visā pasaulē; brīdina par pārvietošanas riskiem, ko rada automatizācija, MI iespējota pakalpojumu tirdzniecība un ES darbaspēka prasmju arvien lielāks trūkums; tādēļ uzsver, ka ir jāpieņem stratēģijas, lai šīs pārmaiņas prognozētu un attiecīgi pielāgotu darbaspēku; norāda, ka MI modeļu un sistēmu izstrāde un ieviešana negatīvi ietekmē vidi, tostarp palielina elektroenerģijas pieprasījumu un ūdens patēriņu; aicina Komisiju brīvās tirdzniecības nolīgumu ietekmes novērtējumos analizēt to, kuras nozares MI, iespējams, ietekmēs, un novērtēt MI izmantošanas ietekmi uz darba ņēmēju tiesībām un vidi;

8. brīdina, ka digitālās plaisas dēļ partneri globālajos dienvidos var palikt bez MI virzītām izaugsmes iespējām, kas palielinās viņu atkarību no importētiem modeļiem; uzsver, ka ar sadarbību MI rīku izmantošanā jaunattīstības valstīs būtu jāstiprina daudzpusējā tirdzniecības sistēma un tā būtu jāveicina PTO satvarā; aicina Komisiju tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības sadaļās un digitālās tirdzniecības nolīgumos piemērot digitālās iekļaušanas noteikumus, lai atbalstītu MI ieviešanu un produktivitātes pieaugumu, kā arī veicinātu iekļaujošu un uzticamu MI, izmantojot īpašas starptautiskās sadarbības programmas un spēju veidošanas iniciatīvas saskaņā ar esošajiem ES ārējiem instrumentiem, tostarp apmācības programmas un piekļuvi digitālajai un MI infrastruktūrai; aicina Komisiju *Global Gateway* spēju veidošanā koncentrēties uz atvērtā pirmkoda un ētiskām MI ekosistēmām un vietējām spējām, veicinot noturīgas, savstarpēji izdevīgas tirdzniecības un investīciju attiecības;

9. norāda, ka atvērtā pirmkoda MI risinājumi, kas nodrošina pārredzamu atkalizmantošanu un neatkarīgu testēšanu, sniedz ievērojamas priekšrocības, tostarp samazina izmaksas un uzlabo datu privātumu, jo tiek ieviesti uz vietas, kā arī palielina veselīgu

konkurenci MI jomā un samazina atkarību no trešo valstu nodrošinātājiem, tā atbalstot revidējamus, vietēji pielāgotus MI risinājumus, kas izstrādāti kopā ar partneriem globālajos dienvidos; uzsver, ka šādas sadarbības iekļaušana ES tirdzniecības politikā un digitālajās partnerībās var dažādot partnerības, samazināt paļaušanos uz dažām patentētām ekosistēmām un stiprināt ilgtermiņa ģeopolitiskās saites; aicina Komisiju stimulēt atvērtā pirmkoda MI risinājumus, kas mazina atkarību no trešo valstu nodrošinātājiem; uzsver, ka sadarbībai atvērtā pirmkoda jomā būtu jāaptver projekti MI piemērošanai sabiedriskajam labumam tādās jomās kā cīņa pret klimata pārmaiņām, atbalsts pārejai uz tīru enerģiju un veselības aprūpes un pārtikas nodrošinājuma uzlabošana;

Digitālās tirdzniecības pārvaldība, regulatīvā sadarbība un daudzpusējie noteikumi

10. uzsver, ka stratēģiski svarīgas ir digitālās partnerības un Tirdzniecības un tehnoloģiju padomes ar līdzīgi domājošiem partneriem, kuriem ir kopīgas demokrātiskās vērtības, augsti pārvaldības standarti un apņemšanās īstenot atvērtu un uz noteikumiem balstītu tirdzniecību, lai popularizētu ES pieeju MI, kas balstīta uz vērtībām, cilvēka cieņu un riska novērtēšanu; prasa pastiprināt Parlamenta iekļaušanu Tirdzniecības un tehnoloģiju padomēs; aicina Komisiju īstenot starptautisko digitālo stratēģiju, izmantojot saskaņotas nostājas G7, G20, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijā un Apvienoto Nāciju Organizācijā un strukturētu regulatoru sadarbību, lai veicinātu globālu konverģenci jautājumā par augstiem MI drošības un pamattiesību aizsardzības standartiem;

11. uzsver, ka ir jāaizstāv un jāveicina, jo īpaši daudzpusējos forumos, ES uz cilvēku vērstais MI modelis kā starptautisks standarts un Mākslīgā intelekta akts kā kritērijs, kas var palīdzēt saskaņot pārredzamības un drošības standartus, vienlaikus saglabājot atvērtu un paredzamu tirdzniecību; aicina Komisiju stiprināt sadarbību MI standartu, tehnoloģiskās inovācijas un drošu piegādes ķēžu jomā ar uzticamiem partneriem un līdzīgi domājošām valstīm, tostarp izmantojot divpusējas partnerības un daudzpusējus forumus, par prioritāti nosakot partnerus, kas atbalsta demokrātiskās vērtības un noteikumos balstītu starptautisko kārtību; norāda, ka progresīvas MI sistēmas rada pārrobežu problēmas, un aicina Komisiju strādāt pie tā, lai panāktu globālu minimālo aizsardzības līmeni pret visnopietnākajiem riskiem, kas būtu pamats sadarbspējīgai un uzticamai pārvaldībai, jo īpaši īstenojot tādas starptautiskas iniciatīvas kā Globālā partnerība MI jomā, ESAO MI principi un *UNESCO* MI ētikas satvars;

12. uzsver, ka papildus globālam minimālajam aizsardzības līmenim ir vajadzīga tādu līdzīgi domājošu partneru koalīcija, kuriem ir kopīga

ES uz cilvēku vērstā pieeja, lai ātrāk virzītos uz augstu MI drošības, pārredzamības, pārskatatbildības un pamattiesību standartu īstenošanu, jo īpaši izmantojot strukturētu regulatīvo dialogu, lai risinātu strīdus, apmainītos ar paraugpraksi un pielāgotu saistības atbilstoši tehnoloģiju attīstībai; aicina Komisiju regulējuma konverģenci attiecībā uz augstiem drošības un pamattiesību standartiem apvienot ar konkrētu spēju veidošanu, tostarp kopīgām investīcijām drošās un cenas ziņā pieejamās datošanas un testēšanas spējās, talantu un prasmju partnerībās, lai samazinātu stratēģisko atkarību un radītu uzticamus īstenošanas modeļus, kuriem partnervalstis var pielāgoties, stiprinot uzticamu MI kā pamatu atvērtai un noturīgai digitālajai tirdzniecībai;

13. uzsver, ka likumīgas un drošas datu plūsmas ir būtiskas MI iespējotai tirdzniecībai; atgādina, ka ES digitālās tirdzniecības nolīgumiem ir jāatbilst Komisijas horizontālajiem noteikumiem par pārrobežu datu plūsmām un personas datu un privātuma aizsardzību ES tirdzniecības nolīgumu digitālās tirdzniecības sadaļā, lai Savienība tirdzniecības nolīgumos varētu iekļaut pasākumus, kuri atvieglo pārrobežu datu plūsmas, taču arī saglabā personu pamattiesības uz datu aizsardzību un privātumu, uzsverot, ka tajos būtu jāiekļauj īpaši noteikumi par regulatīvo sadarbību MI jomā, kas veicina savstarpēju izpratni par regulatīvajām pieejām, un aicina Komisiju šādus noteikumus iekļaut visās turpmākajās digitālās tirdzniecības sadaļās un nolīgumos; atkārtoti apstiprina, ka garantijas, kas atbilst VDAR vai līdzvērtīgiem standartiem, ir ES obligātās prasības personas datu nosūtīšanai; prasa digitālās tirdzniecības nolīgumos aizsargāt regulatīvo autonomiju un saglabāt tehnisko piekļuvi, kas regulatoriem vajadzīga, lai īstenotu MI aktu un nodrošinātu MI sistēmu pārredzamību, revidējamību, taisnīgumu, drošību un pārskatatbildību, vienlaikus garantējot pilsoniskās sabiedrības un neatkarīgo pētnieku piekļuvi sistēmu pirmkodam un algoritmiem;

14. atgādina par ES apņemšanos izveidot uz noteikumiem balstītu daudzpusēju tirdzniecības sistēmu; uzsver, ka PTO vajadzētu jēgpilni līdzdarboties stingra, droša, iekļaujoša un uzticama MI pārvaldības satvara izstrādē tirdzniecības jomā, cita starpā – izveidojot īpašu PTO MI darba grupu, kas veicinātu dialogu, dalīšanos zināšanās un sadarbību starp dalībvalstīm MI noteikumu un rīcībpolitiku jomā; uzsver, ka līdzsvaroti noteikumi par elektronisko komerciju ir būtiski, lai atraisītu MI iespējotu tirdzniecību; aicina Komisiju nodrošināt, ka jebkurš PTO teksts par elektronisko komerciju nodrošina politikas telpu demokrātiskai MI pārvaldībai, tostarp izpildāmus aizsardzības pasākumus darba ņēmējiem un patērētājiem; aicina Komisiju PTO ietvaros virzīt diskusijas par MI un tirdzniecību un veicināt globālu sadarbību, kas veicina uzticamas datu plūsmas un digitālo tirdzniecību, kā arī piekļuvi MI iespējotiem pakalpojumiem un rīkiem, jo īpaši jaunattīstības valstīs;

15. brīdina, ka atšķirīgi MI atbilstības režīmi var sadrumstalot tirgus un palielināt tirdzniecības izmaksas; uzsver starptautiskās sadarbības lomu regulējuma sadrumstalotības novēršanā; aicina Komisiju izmantot tādus instrumentus kā starptautiskie standarti un PTO tehniskie šķēršļi tirdzniecībai (*TBT*) un pārredzamības disciplīnas, lai nepieļautu, ka regulējuma atšķirības kļūst par nepamatotu tirdzniecības šķērsli, taču saglabātu un izmantotu ES MI pārvaldības sistēmu, tā veicinot uzticamu digitālo tirdzniecību un visā pasaulē vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzticamam MI;

Ekonomiskā drošība un stratēģiskā atkarība MI vērtības ķēdē

16. uzsver, ka droša piekļuve progresīviem pusvadītājiem un cenas ziņā pieejama datošanas jauda ir būtiska ES tehnoloģiskajai suverenitātei un konkurētspējai; norāda, ka Mikroshēmu akts un MI fabriku programma var netikt īstenota sadrumstalotās izpildes un ierobežotā apjoma dēļ; aicina Komisiju paātrināt to īstenošanu, īstenot izejvielu diplomātiju un izmantot tirdzniecības nolīgumus, pamatnolīgumus un partnerības nolīgumus ar uzticamiem partneriem, lai dažādotu piegādes ķēdes un samazinātu stratēģisko atkarību; tādēļ atzīst progresīvu mikroshēmu ražošanas ekosistēmu izšķirošo nozīmi līdzīgi domājošu partnervalstu ekonomikās, globālās MI datošanas jaudas veicināšanā un mudina padziļināt sadarbību ar šādiem partneriem pusvadītāju piegādes ķēžu noturības jomā; turklāt uzsver, ka ir steidzami jāstiprina progresīvu pusvadītāju ražošana Eiropā, jo īpaši atbalstot tādas Eiropas iniciatīvas kā ierosinātā Mikroshēmu akta (Mikroshēmu akts 2.0) pārskatīšana; aicina Komisiju izstrādāt skaidrāku stratēģiju par to, kā ES varētu kļūt par svarīgu MI ekosistēmas dalībnieci, un tirdzniecības nolīgumos integrēt stingrus noteikumus, lai nodrošinātu taisnīgu piekļuvi kritiski svarīgām tehnoloģijām un izejvielām;

17. uzskata, ka stratēģiskās partnerības kritiski svarīgu derīgo izrakteņu piegādes ķēdes noturības jomā ir potenciālie instrumenti, ar kuriem turpmāk ar sabiedrotajiem jēgpilni koordinēt piekļuvi MI kritiski svarīgiem resursiem, tostarp retzemju elementiem un progresīviem pusvadītāju materiāliem; uzstāj, ka ES iesaistei ir jāatbilst Kritiski svarīgo izejvielu akta kritērijiem un Savienības atvērtās stratēģiskās autonomijas mērķiem, lai samazinātu neaizsargātību, nevis atkarību novirzītu; aicina Komisiju nodrošināt, ka visi daudzpusējie tirdzniecības instrumenti, kas izriet no šādām partnerībām, tostarp cenu minimālās robežvērtības vai patēriņa mehānismi, ir saderīgi ar PTO saistībām un kalpo ES rūpniecības interesēm; prasa stiprināt dialogu un sadarbību starp uzticamiem partneriem, lai aizsargātu starptautiskās tirdzniecības plūsmas un stiprinātu ar MI saistīto industriālo ekosistēmu integritāti un noturību;

18. brīdina, ka mākoņdatošanas infrastruktūras koncentrēšanās trešās valstīs padara ES neaizsargātu ārvalstu jurisdikcijās; aicina Komisiju, izmantojot ierosināto Mākoņdatošanas un MI attīstības aktu un

Industriālās attīstības paātrināšanas aktu (COM(2026)0100), izveidot pakāpeniskus suverenitātes satvarus, kas paredz publiskajā iepirkumā priekšroku dot ES bāzētiem kritiski svarīgu pakalpojumu sniedzējiem un tajā pašā laikā nodrošināt arī atvērtu stratēģisko autonomiju, saglabājot nediskriminējošu piekļuvi līdzīgi domājošiem pakalpojumu sniedzējiem, kas atbilst ES sertifikācijas un sadarbspējas prasībām;

19. aicina Komisiju nodrošināt tādu ekonomiskās drošības doktrīnu, kas saskaņotas sistēmas veidā koordinētu ārvalstu tiešo ieguldījumu izvērtēšanu, īpašu uzmanību pievēršot digitālajai stratēģiskajai nozarei, piemēram, MI platformām, mākoņpakalpojumiem un datu centriem, kā arī eksporta kontroli, pretpiespiešanas instrumentu un tirdzniecības aizsardzību, lai nepieļautu, ka MI atkarību var izmantot par ieroci; brīdina, ka kritiski svarīgo izejvielu eksporta ierobežojumu un pieaugošās ģeopolitiskās nestabilitātes dēļ ir vajadzīga pastiprināta koordinācija un izpilde, lai aizsargātu Eiropas MI ekosistēmu; aicina Komisiju ierosināt Divējāda lietojuma preču regulas mērķtiecīgu pārskatīšanu, lai plašāk pievērstos progresīvam mākslīgajam intelektam, ņemot vērā tā iespējamos trešo valstu lietojumus drošības, uzraudzības vai aizsardzības jomā;

20. pauž bažas par Ķīnas atkārtoti noteiktajiem retzemju elementu (*REE*) eksporta ierobežojumiem, kas būtiski traucē piegādes ķēdes, kuras ir būtiskas pusvadītāju uzņēmumiem, kā arī plašākai MI vērtības ķēdei; uzskata, ka Ķīnas rīcība ir nepamatota, un aicina Komisiju cieši uzraudzīt situāciju un pienācīgi reaģēt, lai nodrošinātu, ka netiek ietekmēta pasaules ekonomika un starptautiskās tirdzniecības noturība;

21. uzsver, ka ES ir jāpaātrina KSIA īstenošana un jādažādo piegādes ķēdes, lai stiprinātu ekonomikas noturību; uzsver, ka ir steidzami jānodrošina investīcijas stratēģiskajos projektos, kas apstiprināti saskaņā ar KSIA, un citos projektos, kuru mērķis ir veicināt ieguvi, rafinēšanu, pārstrādi un reciklēšanu, un kuri palīdz mazināt Ķīnas radīto risku;

°

° °

22. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.